



**UNIVERSITAT
JAUME·I**

**TREBALL FINAL DE GRAU EN MESTRA D'EDUCACIÓ
PRIMÀRIA
MENCIO DE MÚSICA**

**ANÀLISI DE LA BANDA SONORA DE DUES PEL·LÍCUES DISNEY
DES D'UNA PERSPECTIVA DE GÈNERE I INTERVENCIÓ A
L'AULA DE MÚSICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA**

Nom de l'alumna: Neus Monforte Barberán

Nom de la tutora del TFG: Amparo Porta Navarro

Àrea de Coneixement: Didàctica de la Música

Curs acadèmic: 2020/2021 1^a convocatòria ordinària – Juny 2021

RESUM

Diferents estudis evidencien l'elevat grau de sexisme que existeix en les bandes sonores de les pel·lícules Disney, Aquest treball té una doble vessant: d'una banda, s'analitza la banda sonora de dues pel·lícules Disney des d'una perspectiva de gènere així com la seua evolució en el temps; d'altra banda, s'analitza la percepció que té l'alumnat de sisè de primària sobre aquest aspecte.

El treball és de caire qualitatiu pel que fa a l'anàlisi de les bandes sonores, i quantitatiu pel que fa a l'anàlisi de la percepció de l'alumnat de les esmentades bandes sonores.

La metodologia utilitzada per a l'anàlisi de les bandes sonores s'ha centrat tant en la descripció del suport musical com en la lletra dels temes musicals seleccionats. Pel que fa a l'anàlisi de la percepció de l'alumnat, s'ha utilitzat un qüestionari que ha estat aplicat en dues ocasions: en un primer moment, s'ha aplicat com a pretest i, després, posteriorment a una intervenció a l'aula, s'ha tornat a aplicar en un post test.

Pel que fa als resultats obtinguts, es pot dir que amb el pas del temps les bandes sonores presenten una clara evolució de major a menor dosi de missatge sexista. I en parlar sobre la percepció de l'alumnat, s'observa una diferència significativa entre els resultats del pretest i del post test. Així doncs, es pot concloure que amb una intervenció a l'aula s'obtenen clares millores des d'una perspectiva de gènere.

Paraules clau: educació, perspectiva de gènere, Disney, banda sonora

RESUMEN

Diferentes estudios evidencian el elevado grado de machismo que existe en las bandas sonoras de las películas de Disney. Este trabajo tiene una doble vertiente: por un lado, se analiza la banda sonora de dos películas Disney desde una perspectiva de género así como su evolución en el tiempo; por otro lado, se analiza la percepción que tiene el alumnado de sexto de primaria sobre este aspecto.

La metodología utilizada para el análisis de las bandas sonoras se ha centrado tanto en la descripción del soporte musical como en la letra de los temas musicales seleccionados. En relación al análisis de la percepción del alumnado, se ha utilizado un cuestionario que ha estado aplicado en dos ocasiones: en un primer momento, se ha aplicado como pre test y, después, posteriormente a una intervención al aula, se ha vuelto a aplicar como post test.

Por lo que se refiere a los resultados obtenidos, se puede decir que con el paso del tiempo las bandas sonoras presentan una clara evolución de mayor a menor dosis de mensaje sexista. Y en hablar sobre la percepción del alumnado, se observa una diferencia significativa entre los resultados

del pre test y del post test. Así pues, se puede concluir que con una intervención en el aula se obtienen claras mejoras desde una perspectiva de género.

Palabras clave: educación, perspectiva de género, Disney, banda sonora

ABSTRACT

Different studies show the high degree of machismo that exists in the soundtracks of Disney movies. This work has two aspects: on the one hand, the soundtrack of two Disney films is analysed from a gender perspective as well as its evolution over time; from the opposing point of view, the perception of sixth grade students on this aspect is analysed.

The methodology used for the analysis of the soundtracks has focused both on the description of the musical support and on the lyrics of the selected musical themes. In relation to the analysis of the perception of the students, a questionnaire has been used that has been applied on two occasions: at first, it has been applied as a pre-test and, later, after an intervention in the classroom, it has been applied again as post-test.

Regarding the results obtained, it can be said that over time the soundtracks present a clear evolution from higher to lower dose of sexist message. And in talking about the perception of the students, a significant difference is observed between the pre-test and post-test results. Thus, it can be concluded that with an intervention in the classroom, clear improvements are obtained from a gender perspective.

Keywords: education, gender perspective, Disney, soundtrack

ÍNDEX

	Pàg.
1. INTRODUCCIÓ	8
1.1. Justificació	8
1.2. Objectius	8
2. MARC TEÒRIC	9
2.1. Consideracions conceptuals	9
2.1.1. Socialització, escola i coeducació	9
2.1.2. Música masculina versus música femenina	10
2.2. Estat de la qüestió	11
2.2.1. Estudi sobre la filmografia Disney	11
2.2.2. Estudis sobre les bandes sonores de la filmografia de Disney	12
2.2.3. Estudis sobre educació-gènere-música	14
3. METODOLOGIA	15
3.1. Metodologia en l'anàlisi de les bandes sonores de Disney	15
3.2. Metodologia de la intervenció didàctica	16
3.2.1. Mostra de la població	16
3.2.2. Temporalització	16
3.2.3. Instruments de recollida de dades	16
3.2.4. Disseny de la intervenció	17
4. RESULTATS	17
4.1. Bandes sonores de Disney	17
4.1.1. Lletres	18
4.1.2. Instrumentació	18
4.2. Intervenció en l'aula de música	19
5. DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS	21
5.1. Discussió	21
5.1.1. Bandes sonores de Disney	21
5.1.2. Intervenció a l'aula de música	22
5.2. Conclusions	22

6. LIMITACIONS DEL PROJECTE I PROPOSTES DE FUTUR	22
7. REFERÈNCIES	23
ANNEXES	25
Annex 1. Lletra de les cançons	25
Annex 2. Qüestionari	26
Annex 3. Bloc d'activitats per a la intervenció pràctica	28
Annex 4. Taula de resultats pre i post test	30

ÍNDIX DE TAULES I FIGURES

	Pàg.
Taula 1. Fases per a la intervenció de l'experiència en l'aula de música	17
Taula 2. Resultats C1 – Lletra	19
Taula 3. Resultats C2 – Instrumentació	20
Taula 4. Resultats C3 – Percepció de la música en funció del sexe	21
Figura 1. Resultats C1 – Lletra	20
Figura 2. Resultats C2 – Instrumentació	20
Figura 2. Resultats C3 – Percepció de la música en funció del sexe	21

AGRAÏMENTS

*Una dona ha de ser dues coses:
qui vulgui i allò que vulgui.*

Aquest estudi no hauria estat possible sense el suport de la meua família, pel que voldria donar les gràcies als meus pares, per la seua paciència infinita; a les meues iaies i als meus iaies, per donar-me abraçades plenes d'energia; i, finalment, al meu germà i a Tània, que des de la distància sé que pensen i es preocupen per mi.

Gràcies a les meues amigues, Sara, Sandra, Silvia, Lydia i Mar, que han suportat la meua absència durant llargs períodes de temps. Prompte juntes.

A Àngel, per donar-me ànims quan estava decaiguda, per estar al meu costat sempre i per les excursions improvisades per respirar.

Per altra banda, gràcies a Amparo Porta, tutora del Treball de Final de Grau, per la seua dedicació, consells i confiança depositada en mi durant aquest procés.

Cal fer menció del meu mestre/supervisor del Pràcticum II, per guiar-me i ajudar-me en tots els dubtes que han sorgit durant la realització d'aquest treball.

I sobretot a tu, pare, que has treballat de valent per ajudar-me en els dubtes que han sorgit al llarg de tota la carrera, incloent el TFG. No hi ha suficients "gràcies" en el món que mostren el meu agraïment. Estic orgullosa de tu i que sigues el meu pare.

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Justificació

El present Treball de Final de Grau s'emmarca sota les directrius establertes per la *Normativa dels treballs de final de Grau de la Universitat Jaume I*.

Aquest estudi s'enquadra en la modalitat de TFG professionalitzador, perquè més enllà de l'anàlisi de les bandes sonores de Disney des d'una perspectiva de gènere, s'ha desenvolupat una proposta d'intervenció a l'aula per tal de millorar la reflexió i la capacitat crítica de l'alumnat en vers les bandes sonores Disney.

L'autora d'aquesta investigació vol destacar la seua experiència com a consumidora de les produccions Disney des de la infantesa, pel que a estat necessària la realització d'aquest estudi per prendre consciència del contingut extremadament sexista que existeix al món disneisià.

Així doncs, la intencionalitat d'aquest treball serà justificar la necessitat de conscienciar sobre el masclisme existent en les bandes sonores de Disney i veure si han evolucionat amb el pas del temps.

Essent aquest l'objectiu del treball, es realitzarà un anàlisi de la banda sonora de dues pel·lícules de Disney des d'una perspectiva de gènere, anomenades *La Blancaneu i els set nans* (1937) i *Brave* (2012) i una posterior intervenció a l'aula de música d'Educació Primària.

1.2. Objectius

A través del disseny d'aquesta investigació, basat en l'anàlisi de la banda sonora de Disney des d'una perspectiva de gènere, es pretén la consecució de quatre objectius generals.

1. Analitzar la instrumentació i l'orquestració de dues bandes sonores Disney des d'una perspectiva de gènere.
2. Analitzar les lletres dels temes musicals seleccionats de dues bandes sonores Disney des d'una perspectiva de gènere.
3. Dissenyar materials per a treballar el gènere des d'una perspectiva crítica a partir de les bandes sonores de Disney en les sessions de música.
4. Aplicar a l'aula una selecció dels materials creats.

2. MARC TEÒRIC

Per tal d'exposar aquest marc teòric, abans d'abordar quin és l'estat de la qüestió dels àmbits d'estudi del present treball final de grau, es considera oportú presentar un apartat de consideracions conceptuals que ajudaran a emmarcar les bases sobre les quals s'ha desenvolupat el treball.

2.1. Consideracions conceptuals

2.1.1. Socialització, escola i coeducació

“Em declare en contra de tot poder cimentat
en prejudicis encara que siguen antics”

Mary Wollstonecraft

A la infantesa, més enllà del procés de socialització primària que tradicionalment s'exerceix des de la família i l'entorn, posteriorment arriba l'escola com un element de socialització secundària.

Els processos de socialització modelen l'individu d'una manera molt potent; dintre d'aquests processos, una part és relativament explícita, i és la que anomenem educació; mentre que altra part no és explícita i per tant queda quasi fora de tot control específic. (Subirats, 2007, p.37)

En aquest procés de socialització resulta evident que l'adquisició dels gèneres es produeix des de la primera infància, siguen xiquets o xiquetes, “les criatures comencen a ser condicionades pel seu gènere no solament des del moment que neixen sinó fins i tot abans. (...) La criatura ja existeix en l'imaginari familiar com un nen o com una nena” (Subirats, 2017, p.35). Així doncs, el model de gènere s'adquirirà bàsicament per la interacció amb altres persones de l'entorn i es mantindrà tota la vida.

Des d'un primer moment a les criatures se'ls transmet una clara jerarquia: si ets home tindràs tot un seguit de privilegis que no tindràs si ets dona. Segons el model de gènere vigent la construcció de la masculinitat, tal i com exposa Subirats (2017), bàsicament està centrada en l'exaltació del jo i en la capacitat d'imposar-se als altres, mentre que la feminitat es centra en una actitud de renúncia a si mateixa, de dedicació als altres i de situar-se sempre en segon pla.

En parlar del tractament del gènere a l'escola mixta que existeix al nostre territori, tal i com indica Subirats (2007), existeixen clares insuficiències que han de ser subsanades. D'una banda “en la cultura escolar hi ha una falta de reconeixement de l'existència de les dones, de les seues necessitats educatives, i sobre tot, de la diversa contribució d'aquestes a la cultura” (p.47). D'altra banda, l'autora considera que l'escola “nega als xiquets la socialització en les formes culturals tradicionalment femenines, impeding-los l'accés a les emocions i a la valoració de la cura de la vida” (p.51). Així

doncs, moltes de les pràctiques pedagògiques existents recolzen de manera inconscient els valors de la masculinitat per sobre dels valors d'allò femení.

Del paràgrafs anteriors es desprèn que l'escola ha d'assumir com a tasca fonamental canviar els models de gènere dominants. Una escola coeducativa ha de perseguir "Que desapareguin els gèneres com a normes diferencials segons s'hagi nascut home o dona" (Subirats, 2017, p.61)

2.1.2. Música masculina versus música femenina

Al Diccionario Oxford de la Música, Scholes (1970), del qual es realitza la primera edició l'any 1938, a l'entrada CADÈNCIA descobrim un apartat en el qual trobem una clara referència al que es considera música femenina:

Generalment l'acord final d'una cadència cau sobre un temp fort; algunes vegades, tanmateix, l'efecte de la cadència s'atenua al portar el seu acord final a un temps dèbil, i aleshores la cadència s'anomena cadència femenina ("cadència perfecta femenina", "cadència femenina interrompuda" i així successivament). (p.222)

En l'interessant text de Loizaga (2009), on l'autora presenta una revisió crítica sobre els estudis de gènere en l'educació musical, en parlar del biaix de gènere existent que ha mediatitzat durant segles tots els discursos científics i tots els àmbits de la societat, considera que:

La disciplina musical, com qualsevol altra, també ha seguit i continua sent-ho portadora d'aquest biaix. El propi llenguatge musical més formal utilitza termes mediatitzats pel gènere. Així, es denominen cadències femenines a les terminacions també anomenades imperfectes, ritmes femenins en els que el seu accent recau en la part dèbil i tema femení al tema secundari de la sonat, relegat al tema principal també anomenat masculí. (p.160)

L'autora destaca el caràcter conservador que ha presentat i presenta l'educació musical, així com el biaix de gènere que se'n desprèn d'aquest tarannà conservador. Aquest fet, continua exposant Loizaga, fa necessari que es realitzi una relectura del discurs educatiu musical des d'una perspectiva de gènere. Així, destaca la importància d'analitzar les pràctiques docents per tal de detectar pràctiques i tendències que perpetuen estereotips en l'àmbit de la música:

En línies generals, s'ha descobert que existeix una tendència en els professors/es a realitzar diferències entre un estil femení i masculí. Generalment s'associa als xics amb facetes creatives (composició, improvisació), amb les activitats que relacionen música i tecnologia i amb el pop i el

rock. Entre els/les docents persisteix una tendència a percebre a les xiques més aptes per al cant i les facetes interpretatives. (p.166)

D'altra banda, Martí (1999) presenta els resultats obtinguts d'una enquesta realitzada a joves de Barcelona, amb l'objectiu d'obtenir informació sobre el que significa ser home o ser dona a través de la música. L'autor afirma que, com a medi de comunicació, la música contribueix a la construcció social de la realitat i sovint afavoreix el manteniment d'estructures sexistes de la societat.

La recerca d'identitat com generació diferenciada a la dels seus progenitors haurà de jugar un paper important en la configuració dels gustos musicals, i el mateix cap esperar en allò que concerneix a la configuració de la seua identitat de gènere. (p.33)

Encara que la franja d'edats de les persones enquestades, entre 17 i 23 anys, és diferent a la de l'alumnat que serà enquestat en el present estudi, els resultats de Martí (1999) resulten significatius. Entre ells, destaquen les diferències entre els gustos musicals dels joves i les joves enquestades en funció del sexe: "la major part dels enquestats afirma l'existència d'una diferència en alt o petit grau entre els gustos musicals d'homes i dones" (p.36).

En relació als gustos musicals en funció del sexe, els resultats presenten que en ocasions existeixen fortes polaritzacions en funció del sexe: música suau/música dura, música amb sentiment/música sense sentiment. L'àmbit de les idees que envolten les vivències musicals dels joves:

"es troba en directa correspondència amb la típica caracterització social per als sexes: força, duresa i potència d'una part, i sentimentalisme de l'altra (...) En definitiva, sexe dèbil versus sexe fort. Son els mateixos arguments que dintre del llenguatge androcèntric de la música no han dubtat en qualificar de "masculines" a èpoques com el barroc o el classicisme i de "femení" al romanticisme. (p.43)

A les conclusions, Martí (1999) destaca que la ideologia del grup dominant, els homes, és assimilada pel grup o els grups supeditat o supeditats, açò és, les dones.

2.2. Estat de la qüestió

2.2.1. Estudi sobre la filmografia Disney

En realitzar la recerca sobre el tema del present estudi resulta evident que existeixen prou treballs i investigacions sobre la multinacional Disney al voltant de diverses temàtiques. Seguidament exposem aquelles més significatives i directament relacionades amb el tema del nostre estudi.

Una clara mostra de literatura especialitzada que no podem deixar de citar per la importància que tenen en abordar críticament el tema que ens ocupa, són els treballs de Giroux (1996, 1997). Als seus llibres l'autor analitza el poder pedagògic de la cultura de masses i com Disney, més enllà d'entretenir els espectadors i espectadores, busca educar en determinats valors i determinades maneres de veure el món.

Altre estudi és el de Cantillo (2010), el qual analitza els estereotipus sexistes i la perpetuació de rols de gènere en la filmografia de Disney des de la seua primera pel·lícula l'any 1937, Blancaneus, fins la Tiana de l'any 2009.

Ramos (2015), al seu article "De Blancanieves, Cenicienta y Aurora a Tiana, Rapunzel y Elsa: ¿qué imagen de la mujer transmite Disney?", analitza quina és la imatge de la dona que transmet Disney a través de les princeses des de les primeres fins les darreres pel·lícules.

Quina visió de les dones ofereix Disney i perquè hem d'estudiar-la? Analitzar-la és fonamental perquè la multinacional exerceix com a forjadora de valors i pel públic tan susceptible al qual es dirigeix, l'infantil. (p.41)

L'autora exposa els qualificatius clarament sexistes que es desprenen de les produccions:

Una descripció de la dona en el món disnesià amb les paraules més utilitzades pels estudiosos de la matèria inclouria els termes submissa, innocent, obedient, passiva i sota els designis del pare o marit (p.44)

Així mateix, també es troben diferents treballs finals de màster que s'han centrat en l'estudi de del discurs de gènere de Disney. Destaquem els treballs d'Escalas (2016), que analitza l'evolució dels valors educatius i els estereotips de gènere en la filmografia Disney; o Cantillo (2010), qui analitza la perpetuació dels rols de gènere al llarg de la història de les pel·lícules disneïanes des de 1937 fins al 2009.

2.2.2. Estudi sobre les bandes sonores de la filmografia de Disney

Cal començar aquest apartat apuntant que en la recerca realitzada durant l'elaboració d'aquest treball final de grau no s'ha localitzat cap estudi específic sobre bandes sonores de la filmografia de Disney, on s'analitzi la lletra i la instrumentació des d'una perspectiva de gènere, tal i com s'ha realitzat en aquest treball.

Encara que l'estudi de Ramos (2009) no és un estudi específic sobre les bandes sonores de Disney, després d'analitzar quasi un centenar de lletres de cançons, l'autor ens presenta referències significatives sobre aquest tema i manifesta la importància d'estudiar les lletres: "El missatge inserit

en les seues lletres ha de ser objecte d'anàlisi juntament amb la resta del producte cinematogràfic per entendre el missatge disnesià en la seua globalitat" (p.46)

En referir-se al missatge musical de les bandes sonores l'autor considera que la música, així com el missatge que transmeten les seues lletres, és un element fonamental de les pel·lícules de Disney. Pel que fa a les lletres, Ramos (2009) proposa analitzar-les:

de manera aïllada de la resta del discurs dramàtic prestant especial atenció a si es tracta d'un ús diegètic o extradiegètic de l'element musical o si la lletra és acord o està en contrapunt amb la imatge (p.33)

En aquest sentit, un ús diegètic de la música es refereix a quan la font musical es visualitza, (és el cas de la segona part d'aquest treball que presentem, on l'alumnat ha visionat uns fragments musicals de les pel·lícules). D'altra banda es considera que la lletra de la cançó és acord quan concorda amb el contingut de la imatge, açò és, lletra alegre per a música alegre; la música serà en contrapunt en el cas contrari, per exemple acció trista i música alegre.

En relació a l'anàlisi de la producció de *Blancanieves y los siete enanitos* (1937), obra que també serà analitzada en aquest treball final de grau, en referir-se a l'àmbit musical Ramos (2009) exposa:

Mereix destacar-se l'ús de la música en les seqüències seleccionades. La protagonista sempre que interpreta una cançó està a la vegada realitzant una tasca domèstica: model sumisió (p.40)

La importància de la música en la filmografia Disney s'evidencia en la meticulositat amb la que aquesta és creada, "Cada compàs està mil·limètricament estudiat per a que encaixe en el discurs argumental o subraye un efecte dramàtic determinat" (p.46). Amb tot, el text remarca que el caràcter sexista de les lletres de Disney discorre paral·lel a la major part de missatges existents a les pel·lícules:

Després d'analitzar quasi un centenar de lletres de cançons utilitzades en pel·lícules Disney, descobrim que encara que és freqüent un ús sexista del seu contingut –en consonància amb la major part de missatges disneisians- ho és en menor mesura que en la imatge (p.46)

En referir-se al contingut sexista de les cançons, Ramos (2009) explicita alguns dels estereotipus sexistes de les cançons: xiques que únicament vieuen per a aconseguir l'amor de la seua vida i xics que protegeixen la xica; en altres cançons el contingut es presenta com "políticament correcte" en oferir xiques que lligen o d'altres que reivindiquen el vot femení.

Com a tancament d'aquest apartat, es pot afirmar que tots els estudis consultats són extremadament crítics amb els valors i l'impacte social que deriven de les produccions disneisianes. Des del contingut visual fins la música, des de la lletra de les cançons fins tots aquells missatges que no resulten evidents però que hi són presents, Disney, tal i com explica Henry Giroux (2001), pretén presentar-se davant les persones consumidores com un símbol d'entreteniment per a tothom, molt especialment per a xiquets i xiquetes. Digón (2006), al seu text "El caduco mundo de Disney: propuesta de análisis crítico en la escuela" realitza una minuciosa dissecció d'allò que és l'imperi Disney i el que significa:

La imatge d'innocència i defensa de la moral que ens ven la megacompanyia Disney dificulta una anàlisi crítica de productes com les pel·lícules Disney de dibuixos animats. Tanmateix, la cultura Disney impregna les nostres vides cercant no només entretenir sinó també educar en determinats valors clarament conservadors (p.163)

L'autora denuncia com, darrere de la imatge de defensa de la moral i del ben públic que desitja mostrar Disney, s'amaguen valors totalment oposats a la imatge d'innocència que ofereix l'empresa: "Analitzant de forma crítica el contingut d'aquestes històries podem trobar nombrosos estereotips que reforcen valors sexistes, racistes i classistes" (Digón, 2006, p.166). A més, denuncia la consideració dels espectadors per part de l'empresa, com a ciutadans que assumeixen valors conservadors i immobilistes que no qüestionen l'ordre social. Finalment, Digón planteja una proposta d'activitat d'anàlisi per a treballar amb l'alumnat amb objecte de descobrir els estereotips associats als personatges disneisians i poder descobrir els valors que es transmeteixen i els possibles esbiaixaments de gènere, raça i/o classe social que apareixen a les històries. L'autora tanca el seu article remarcant la necessitat de que l'escola es comprometia en formar ciutadans crítics i compromesos amb la justícia social.

2.2.3. Estudis sobre educació-gènere-música

Malgrat la intensa recerca realitzada no ha estat possible obtenir estudis semblants al contingut que conforma la segona part d'aquest treball final de grau. No s'han trobat treballs que indaguen sobre el pensament de l'alumnat d'educació primària en visionar fragments de pel·lícules de Disney, i encara menys, que indaguen sobre la percepció dels missatges de les lletres de les cançons i les músiques disneisianes.

Així doncs, seguidament s'exposa l'estudi més significatiu en relació a l'àmbit de l'educació, el gènere i la música que es consideren significatius per a fonamentar el marc teòric de la investigació i la intervenció realitzada sobre l'alumnat. Així doncs, es considera necessari tornar a citar l'estudi de

Loizaga (2004), per tal de presentar les seues reflexions sobre l'assignació de rols i la construcció d'identitats a l'escola.

L'anomenada Feminització de l'Ensenyança Musical és també un motiu que impulsa nombroses investigacions. Durant segles la pràctica musical de l'ensenyança ha seguit i continua sent quantitativament un domini femení. Tanmateix, en poques ocasions els líders en aquest sector són les dones. (p.167)

L'autora continua evidenciant l'androcentrisme existent en els llocs de lideratge de l'àmbit musical:

Mentre que el petit paper reservat a les dones és el de mestra de cor o mestra d'escola, el lloc del director d'orquestra o el professor de grans músics és ostentat per un home. Aquests plantejaments es preocupen també per altres posicionaments marginats (gent de color, lesbianes, gays, etc.). (p.167)

Loizaga tanca el seu treball destacant la necessitat de realitzar una relectura del discurs educatiu musical, per tal d'evitar que l'educació musical continue contribuint a construir un discurs i perpetuar uns hàbits on el biaix de gènere té una influència poderosa.

3. METODOLOGIA

3.1. Metodologia en l'anàlisi de les bandes sonores de Disney

La metodologia de l'anàlisi de les bandes sonores és de caire qualitatiu, per la qual cosa les unitats d'informació que s'analitzen són fragments textuais corresponents a les lletres dels temes analitzats, i la concreció de les característiques de la instrumentació, igualment presentada en forma de text.

Per tal de procedir a l'anàlisi dels quatre fragments de les bandes sonores considerades cal determinar quins són els aspectes sobre els quals es desitja centrar l'anàlisi. Així doncs, seguidament s'exposa la categorització realitzada a partir dels objectius de la present investigació:

- Categoria 1 - Lletra

En aquesta categoria s'analitza la lletra de les quatre cançons que s'estudien en aquesta investigació (veure Annex 1. *Lletra de les cançons*), fent èmfasi en els rols de treball dels i de les protagonistes des d'una perspectiva de gènere.

- Categoria 2 - Instrumentació

En aquesta categoria s'analitza el timbre musical de les diferents cançons, que permet diferenciar els diferents instruments utilitzats en la interpretació de la melodia i l'harmonia de cada una d'elles.

- **Categoria 3 - Percepció de la música en funció del sexe**

En aquesta categoria s'analitza la percepció general sobre els diferents fragments musicals estudiats i els seus elements des d'una perspectiva de gènere.

3.2. Metodologia de la intervenció didàctica

3.2.1. Mostra de la població

Per poder dur a terme la intervenció pràctica d'aquest estudi, s'han seleccionat dos grups de 6é de primària, amb un total de 48 alumnes d'entre 11 i 12 anys. Entre aquest alumnat, 27 són del sexe masculí i 21 són del sexe femení.

Mitjançant el mètode de mostreig no probabilístic discrecional, o també conegut com mostreig per judici o intencional, els subjectes han sigut seleccionats pel criteri de la investigadora i conformen un grup específic de persones que resulten les més adequades per a l'anàlisi de la investigació.

Així doncs, el criteri d'elecció d'aquest grup d'alumnat ha estat la capacitat i maduresa que presenten els xiquets i les xiquetes en aquesta edat, la qual cosa possibilita dur a terme l'estudi que es presenta sobre la perspectiva de gènere en les bandes sonores de Disney.

3.2.2. Temporalització

La intervenció pràctica es desenvolupa al llarg de dues sessions per grup durant el mes de maig de 2021. Per tal de assegurar una correcta realització de les activitats que es plantegen, les sessions tenen una durada de 45 minuts cada una. Per tant, el programa d'intervenció té una durada de 3 hores en total.

3.2.3. Instruments de recollida de dades

En el present estudi s'ha utilitzat un qüestionari de recollida de dades (veure Annex 1. *Qüestionari*), que ha estat elaborat a partir de les categories que es desitgen estudiar: lletra, instrumentació i percepció de l'alumnat sobre les bandes sonores Disney. Les 10 qüestions que conformen el qüestionari pertanyen a una de diferents les categories exposades, i s'agrupen de la següent manera:

- C1 – Lletra: qüestions 1,3,5 i 7
- C2 – Instrumentació: qüestions 2, 4 i 6
- C3 – Percepció de la música en funció del sexe: qüestions 8, 9 i 10

Aquest qüestionari s'ha aplicat dues vegades, en primer lloc com a pretest i, després de la intervenció pràctica a l'aula, s'ha aplicat com a post-test.

3.2.4. Disseny de la intervenció

L'aplicació didàctica d'aquesta experiència a l'aula de música implica el desenvolupament de tres fases, com es pot observar a Taula 1. *Fases per a la intervenció de l'experiència en l'aula de música:*

FASES PER A LA INTERVENCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA EN L'AULA DE MÚSICA

Fase 1: Pretest	Fase 2: Intervenció pràctica	Fase 3: Post test
Visualització de 4 vídeos Qüestionari	Aplicació del material didàctic	Qüestionari

TAULA 1. *Fases per a la intervenció de l'experiència en l'aula de música* (Font: elaboració pròpia)

En primer lloc, en la fase 1 es realitza el qüestionari pretest, que té la finalitat d'observar els coneixements de l'alumnat sobre els diferents factors i elements que incideixen en la banda sonora de les pel·lícules Disney. Per aquest propòsit, primerament es visualitzen dos fragments de cada una de les pel·lícules estudiades en aquest estudi, *La Blancaneu i els set nans* (1937) i *Brave* (2012). A continuació, es realitza el qüestionari mitjançant l'aplicació *Plickers*, que s'inspira en l'aprenentatge basat en el joc. La confecció del qüestionari pretest i post-test, s'ha realitzat a partir de les categories exposades a l'apartat 3.1. *Metodologia en l'anàlisi de les bandes sonores de Disney*.

En segon lloc, en la fase 2 s'ha creat un material didàctic (veure Annex 2. Bloc de material i *activitats per a la intervenció pràctica*) i, posteriorment, s'ha aplicat a l'aula. Per a la confecció d'aquest material s'ha pres com a referència el contingut dels *Baguls contacontes* (Cefire de València, N/F). Es tracta d'un bloc d'activitats que tenen l'objectiu de conscienciar a l'alumnat sobre el masclisme existent en les produccions Disney i en les seues bandes sonores. A més, té la finalitat de mostrar l'evolució del cine Disney des d'una perspectiva de gènere.

En acabat, en la fase 3 es realitza el qüestionari post test, que es tracta del mateix qüestionari realitzat al pretest però, en canvi, aquest té la finalitat d'observar si l'opinió de l'alumnat ha variat o roman la mateixa des de l'inici de la intervenció pràctica fins la fi d'aquesta.

4. RESULTATS

4.1. Bandes sonores de Disney

En aquest punt del treball es mostren els resultats que s'han obtingut de l'anàlisi dels diferents fragments de les bandes sonores estudiades, que han sigut estudiades a partir la seua lletra i la seua instrumentació.

4.1.1. Lletra

a. “Blancaneu i els set nans” (1937): tema “Cavar, cavar”

Aquesta cançó està protagonitzada i cantada per figures masculines, i parla sobre el treball de cavar en una mina. S’observa una clara atribució de qualitats masculines al treball de cavar lluny de les qualitats femenines. Les imatges, en les quals únicament apareixen els nans, que són de gènere masculí, estan directament associades amb el contingut de la lletra: es reforça l’estereotip masculista en el que l’home és qui treballa i qui produeix i acumula la riquesa. Açò és: "Tenemos ya más de un millón/ solo con cavar este rico socavón/ [...] donde 10.000 diamantes hay".

b. “Blancaneu i els set nans” (1937): tema “Silbano al trabajar”

Els resultats que s’han obtingut són semblants als del tema musical anterior però a l’inrevés, en aquesta ocasió és la dona qui és la protagonista principal, que assumeix el rol de treball de mestressa de casa. En les imatges, la Blancaneu realitza tasques de neteja i mostra una personalitat afable, sensible i submissa. Aquesta submissió s’observa en la lletra: “Silbando al trabajar/ cualquier cosa que hacer/ es un placer/ si se hace sin pensar”

c. “Brave” (2015): tema “Volaré”

Aquest tema tracta sobre somiar en veure el món, i en cap moment apareixen estereotips sexistes, ni a la lletra de la cançó ni a les imatges. És més, s’interpreta que la lletra de la cançó anima a la dona a realitzar amb llibertat qualsevol cosa que es propose.

d. “Brave” (2015): tema “A la luz del Sol”

El tema abordat en aquesta cançó no mostra cap indicatiu de estereotips sexistes, ni en la lletra ni en la imatge.

En síntesi, els dos primers fragments són un clar exemple de cançons amb una lletra en la qual es reafirmen els estereotips sexistes de gènere. No obstant, els darrers dos fragments de pel·lícules més actuals, es pot afirmar que, tant en la lletra com en la imatge, no presenten evidències de sexisme.

4.1.2. Instrumentació

a. “Blancaneu i els set nans” (1937): tema “Cavar, cavar”

En la interpretació musical del primer tema que s’ha analitzat, s’ha utilitzat un registre greu. Pel que es demostra en aquest fragment, aquest tipus de registre s’ha utilitzat per remarcar el treball de l’home en una mina, així com la força i la valentia que comporta.

b. “Blancaneu i els set nans” (1937): tema “Silbano al trabajar”

Els resultats que s’han obtingut són semblants als del tema musical anterior però a l’inrevés, en aquesta ocasió s’ha utilitzat un registre agut, que s’ha utilitzat per remarcar el treball de la dona en la

neteja de la llar. A més, la música té una sensibilitat i dolçor per mostrar la vulnerabilitat i debilesa de la dona.

c. “Brave” (2015): tema “Volaré”

En aquest tema, la melodia va variant en funció de la lletra, pel que el registre utilitzat per la instrumentació també està en continu canvi. Per tant, no es troba cap estereotip sexista, ni en la melodia ni en l'harmonització.

d. “Brave” (2015): tema “A la luz del Sol”

Com en l'anterior cançó exposada, aquest tema no mostra cap indicati de estereotips sexistes en els elements estudiats.

En síntesi, els dos primers fragments són un clar exemple de cançons amb elements de la qualitat del so en la qual es reafirmen els estereotips sexistes de gènere. No obstant, els darrers dos fragments de pel·lícules més actuals, es pot afirmar que, tant la melodia com l'harmonia, no presenten evidències de sexisme.

4.2. Intervenció en l'aula de música

En aquest apartat es mostren els resultats obtinguts a través del qüestionari pretest i post-test aplicat a l'alumnat de 6é de primària. Les dades s'ofereixen en una taula de resultats global (veure Annex 3. *Taula de resultats pre i post test*) en la qual es presenta percentualment els resultats de les qüestions agrupades en funció de les categories determinades: lletra, instrumentació i percepció de la música en funció del sexe. Seguidament, l'anàlisi es realitzarà mostrant taules i gràfiques de barres, agrupant els resultats dels dos grups per tal de fer més aquests més entenedors.

En la Taula 2. *Resultats C1 – Lletra* i en la Figura 1. *Resultats C1 - Lletra* es poden observar les següents dades obtingudes:

RESULTATS C1 - LLETRA

OPCIONES	PRE TEST		QÜESTIONS	POST TEST		
	GRUP 1	GRUP 2		OPCIONES	GRUP 1	GRUP 2
a	81,8%	50%	1	a	18,2%	0%
b	0%	0%		b	0%	0%
c	18,2%	50%		c	81,8%	100%
a	4,5%	0%	3	a	9,1%	0%
b	13,6%	0%		b	9,1%	0%
c	81,8%	100%		c	81,8%	100%
a	22,7%	0%	5	a	0%	0%
b	9,1%	0%		b	13,6%	0%
c	68,2%	100%		c	86,4%	100%
a	0%	0%	7	a	0%	0%
b	72,7%	3,8%		b	0%	0%
c	18,2%	96,1%		c	100%	100%

TAULA 2. *Resultats pre i post test C1 – Lletra* (Font: elaboració pròpia)

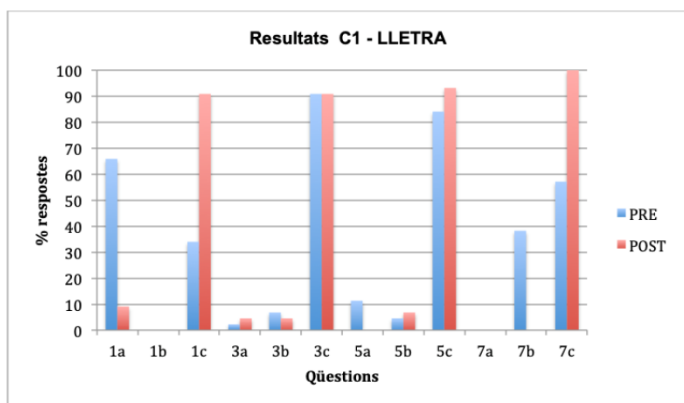


Figura 1. Resultats C1 – LLETRA (Font: elaboració pròpia)

A la gràfica 1 s'observa una evident millora pel que fa la percepció de l'alumnat: les respostes del pretest de les preguntes 1, 3 i 5 són clarament sexistes; després de la intervenció, en el post test s'ha invertit la percepció de l'alumnat i aquest considera que el contingut de la lletra de les cançons de la C1 és sexista.

En la Taula 3. Resultats C2 – Instrumentació i en la Figura 2. Resultats C2 - Instrumentació es poden observar les següents dades obtingudes:

RESULTATS C2 - INSTRUMENTACIÓ

OPCIONES	PRE TEST		QÜESTIONS	POST TEST		
	GRUP 1	GRUP 2		OPCIONES	GRUP 1	GRUP 2
a	90,9%	96,1%	2	a	36,4%	11,5%
b	0%	0%		b	4,5%	7,7%
c	9,1%	3,8%		c	59,1%	80,8%
a	4,5%	0%	4	a	0%	0%
b	81,8%	84,6%		b	68,2%	3,8%
c	16,6%	15,4%		c	31,8%	96,2%
a	9,1%	23,1%	6	a	0%	3,8%
b	72,7%	15,4%		b	0%	11,5%
c	18,2%	61,5%		c	100%	84,6%

TAULA 3. Resultats C2 – Instrumentació (Font: elaboració pròpia)

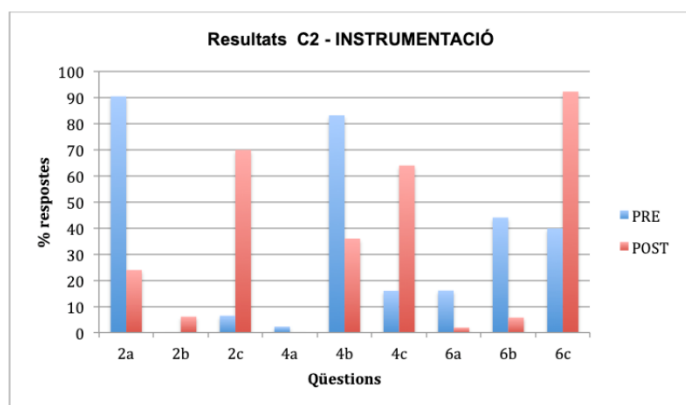


Figura 2. Resultats C2 – INSTRUMENTACIÓ (Font: elaboració pròpia)

En la gràfica 2, els resultats de les qüestions 2, 4 i 6 mostren una clara inversió pel que fa la percepció de l'alumnat quant a la instrumentació. Així i tot, queda reflectit que hi ha una clara diferenciació entre la música que representa al gènere femení com la que representa al gènere masculí.

En tercer lloc, en la Taula 4. Resultats C3 – Percepció de la música en funció del sexe i en la Figura 2. Resultats C3 - Percepció de la música en funció del sexe es poden observar les següents dades obtingudes:

RESULTATS C3 – PERCEPCIÓ DE LA MÚSICA EN FUNCIÓ DEL SEXE

OPCIONS	PRE TEST		QÜESTIONS	POST TEST		
	GRUP 1	GRUP 2		OPCIONS	GRUP 1	GRUP 2
a	0%	34,6%	8	a	0%	7,7%
b	9,1%	15,4%		b	4,5%	19,2%
c	90,9%	50%		c	95,5%	73,1%
a	40,9%	34,6%	9	a	0%	7,7%
b	4,5%	15,4%		b	4,5%	26,9%
c	54,5%	50%		c	95,5%	65,4%
a	27,3%	50%	10	a	9,1%	3,8%
b	0%	0%		b	0%	0%
c	72,7%	50%		c	90,9%	96,2%

TAULA 4. Resultats C3 - Percepció de la música en funció del sexe
(Font: elaboració pròpia)

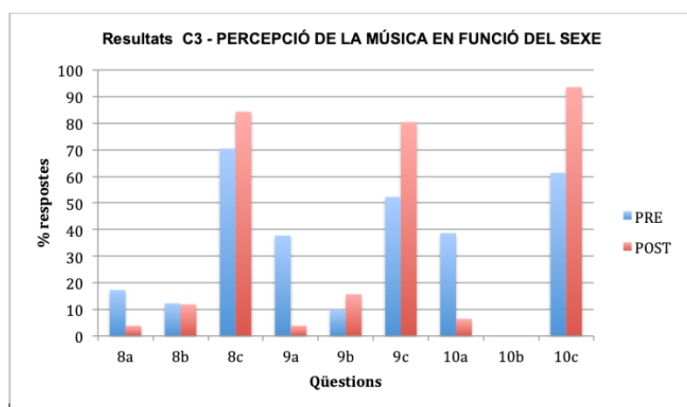


Figura 2. Resultats C3 – PERCEPCIÓ DE LA MÚSICA
EN FUNCIÓ DEL SEXE (Font: elaboració pròpia)

En la gràfica 3, els resultats de les qüestions 8, 9 i 10 mostren una inversió pel que fa la percepció de l'alumnat quant a la música en funció del sexe: les dades del pretest mostren que l'alumnat opina que hi ha una música que es dirigeix solament als homes i d'altra dirigida a les dones; en canvi, en el post test l'alumnat considera

que la qualsevol música està dirigida a qualsevol persona, independentment del seu gènere.

5. DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS

5.1. Discussió

5.1.1. Bandes sonores de Disney

En relació amb els resultats de l'anàlisi de les bandes sonores Disney estudiades, l'anàlisi coincideix amb els resultats que presenta Ramos (2009) en referir-se a la producció *Blancaneu i els set nans* (1937), on la protagonista interpreta una cançó a la vegada que està realitzant una tasca domèstica: model submissió. Així mateix, en referir-nos al contingut sexista de les cançons, els resultats obtinguts coincideixen amb els estereotips sexistes que presenta l'autor.

Pel que fa a la producció *Brave* (1937), en els fragments analitzats les cançons es presenten com políticament correctes en mostrar a les dones com persones lliures i empoderades, coincidint aquest fet amb el que exposa Ramos (2009).

Així mateix, els resultats coincideixen amb el text de Digón (2006), on l'autora presenta diferents estereotips que reforcen els valors sexistes.

5.1.2. Intervenció a l'aula de música

Respecte als resultats de l'anàlisi de la intervenció a l'aula de música, Loizaga (2005) l'anàlisi mostra que és una necessitat reformular el discurs educatiu musical, amb l'objectiu de tractar d'ensenyar a l'alumnat a aprendre la música des d'una perspectiva de gènere.

5.2. Conclusions

Per tal de tancar aquest Treball Final de Grau seguidament expose les conclusions a les quals s'ha arribat en realitzar l'anàlisi de les bandes sonores i la percepció de l'alumnat de primària seleccionat.

- Les lletres dels temes musicals analitzades presenten clares diferències amb el missatge de gènere que contenen: la banda sonora de l'any 1937 és clarament sexista, mentre que la banda sonora de l'any 2015 no es pot considerar que presenti un contingut sexista.
- La instrumentació de les bandes sonores Disney presenta clares mostres de sexisme: l'harmonització i la melodia dels temes analitzats estan escrits en un registre agut en referir-se a la dona i en un registre greu en referir-se a l'home. Conseqüentment, el timbre que utilitzen els instruments a les bandes sonores quan apareix una dona, és un registre agut, mentre que quan l'acció la desenvolupa un home s'utilitza un registre greu.
- Les percepcions de l'alumnat sobre el gènere present als fragments de les obres considerades inicialment és altament sexista, mentre que després de la intervenció realitzada la percepcions sexistes pràcticament s'han invertit.
- La intervenció realitzada a l'aula de 6è de primària ha tingut efectes molt positius pel que fa a millorar la capacitat reflexiva sobre el gènere i a canviar la percepció que l'alumnat té sobre el tema.

Amb tot, es pot concloure que mitjançant les intervencions docents a l'aula envers el contingut sexista de les produccions Disney, podem aconseguir efectes molt positius i ajudar l'alumnat a desenvolupar una mirada crítica i més igualitària.

6. LIMITACIONS DEL PROJECTE I PROPOSTES DE FUTUR

Amb l'objectiu d'ajustar el present treball a la realitat de l'àmbit educatiu i investigador, no es poden obviar les limitacions que seguidament s'exposen:

- La mostra d'alumnat estudiada ha estat molt petita i únicament s'ha realitzat entre l'alumnat de 6è de primària.
- La selecció de temes musicals seleccionats també ha estat molt limitada per tal de fer possible la realització d'aquest treball dintre dels paràmetres que estableix la UJI.

- El poc de temps existent per al desenvolupament d'aquest treball i la dificultat dels accessos a l'alumnat ha condicionat la profunditat i extensió de l'estudi.
- També ha resultat limitadora la inexperiència en l'àmbit investigador de l'autora que ha presentat el present TFG, així com la dificultat de compaginar-ho amb el període de pràctiques especialment complicat a causa de la COVID-19 que s'ha realitzat.

Malgrat les limitacions exposades, i en considerar la manca d'estudis sobre la percepció de l'alumnat en qüestions de gènere i música, seria molt oportú encetar nous estudis en els següents àmbits:

- Analitzar la percepció de l'alumnat des d'una perspectiva de gènere sobre bandes sonores i sobre la música que escolten habitualment.
- Dissenyar materials i propostes d'intervenció a l'aula per tal de fomentar el pensament crític i igualitari envers el masclisme que existeix en la música i les bandes sonores en l'actualitat.
- Replicar aquest estudi amb alumnat de diversos nivells educatius i diversos centres escolars.

7. REFERÈNCIES

Aguilera, F. (2020). Proyecto educativo de intervención social contra el sexismo en la música: ¿Qué influencia tiene en los/as jóvenes?. Universidad de Almería.

Cantillo, C. (2010). *Sobre els valors que transmeten les pel·lícules Disney: Anàlisi de estereotipos sexistas. Perpetuación de roles de género en la fílmografía de Disney: de la ingenua Blancanieves a la postmoderna Tiana (1937-2009)*. UNED. Treball final de màster.

Digón, P. (2006). El caduco mundo Disney: propuesta de análisis crítico en la escuela. *Comunicar. Revista Científica de Comunicación e Investigación*, 26, 163-169

Giroux, H. (2001). *El Ratoncito feroz. Disney o el fin de la inocencia*. Madrid. Fundación Germán Ruiperez.

Giroux, H. (1996). *Placeres inquietantes*. Madrid. Fundación Germán Ruiperez.

Loizaga, M. (2005). Los Estudios de Género en la Educación Musical. Revisión crítica. *Musiker. Cuadernos de música*. 14, 159-172

Martí, J. (1999). Ser hombre o ser mujer a través de la música: una encuesta a jóvenes de Barcelona. *Horizontes Antropológicos, Porto Alegre*, 5 (11), 29-51

Mínguez, M. (2015). De Blancanieves, Cenicienta y Aurora a Tiana, Rapunzel y Elsa: ¿qué imagen de la mujer transmite Disney?. *Revista Internacional de Comunicación y Desarrollo*, 2, 41-58

Ramos, I. (2009). *Desmontando a Disney. Hacia el cuento coeducativo*. Junta de Andalucía. Consejería de Educación.

Ramos, P. (2003). *Feminismo y música. Introducción crítica*. Madrid. Narcea

Scholes, P. (1970). *Diccionario Oxford de la Música*. Barcelona. Edhasa/Hermes/Sudamericana. Tomo 1

Subirats, M. (2017). *Coeducació, aposta per la llibertat*. Barcelona. Octaedro Editorial.

Subirats, M. (2013). *Balones fuera. Reconstruir los espacios desde la coeducación*. Barcelona. Octaedro Editorial.

Annex 1. Lletra de les cançons

Tema 1:
“Cavar, Cavar”
Blancaneus i els set nans (1937)

Cavar, cavar, cavar, cavar
En la mina quiero yo
Cavar, cavar, cavar, cavar
No acabas nunca, no
Quien cava más muy rico es
Si tú al pico das al derecho y al revés
Y al cavar, y al cavar
Con afán, con afán
Otros mil diamantes van
Cavar, cavar, cavar, cavar
Cavar del sol a sol
Mas todo puedes arruinar si pierdes el control
Diamantes hay un buen montón
Y rubíes, miles, un millón
Y aunque sin saber por qué razón
Cavamos con ilusión

Tema 2:
“Silbando al trabajar”
Blancaneus i els set nans (1937)

Silbando al trabajar
Cualquier quehacer
Es un placer
Se hace sin pensar

Se entona una canción
Y es un gozar el trabajar
Al ritmo de un prensor

Si el cuarto hay que barrer
Escoba hay que tener
Y sin sentir bailando vas
Barriendo al ritmo y al compas

Tema 3:
“Volaré”
Brave (2015)

Allá donde el viento habla y el cielo es más azul
Allá donde las estrellas te iluminan con su luz
Correré, volaré, con el viento cabalgaré:
Volaré, con el viento cabalgaré
(La-la, la-la-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la)
Allá donde el bosque esconde secretos que nunca sabrás
Las montañas se hacen eco de historias de un tiempo atrás
Cruzaré ríos y valles y a las cumbres subiré
Seré fuerte como las rocas y orgullosa gritaré:
Correré, volaré, con el viento cabalgaré
Volaré, con el viento cabalgaré

Tema 4:
“A la luz del Sol”
Brave (2015)

Que en la distancia nos da su calor
Y con su tenue iluminar
Y nos recuerda lo que hicimos mal
Y aunque el orgullo nos separó
El destino hoy al fin nos unió
Nuestro muro se va a derrumbar
Puedo sentir la tierra vibrar
Yo quiero huir de esta prisión
Hacia la luz del sol
¿Cómo llegamos hasta aquí?
¿Cuánto nos queda aún por decir?
Ya no será nunca nada igual porque esto hoy
No ha hecho más que empezar
El muro al fin se va a derrumbar
Puedo sentir la tierra vibrar
¿Es posible sacar nuestro amor
A la luz del sol, a la luz del sol
(A la luz del sol), a la luz del sol?
Como una estrella es nuestro amor

Annex 2. Qüestionari

QÜESTIONARI: DISNEY, MÚSICA I GÈNERE

1. La lletra de la cançó “Cavar” (Blancaneu i el set nans) parla sobre el treball de cavar en una mina. Aquest treball és de:
 - a. Homes
 - b. Dones
 - c. Ambdós

2. En la cançó “Cavar” (Blancaneu i el set nans), la veu i la instrumentació té un timbre greu. A qui creus que representa?
 - a. Homes
 - b. Dones
 - c. Ambdós

3. La lletra de la cançó “Silbando al trabajar” (Blancaneu i el set nans) parla sobre el treball de netejar la llar. Aquest treball és de:
 - a. Homes
 - b. Dones
 - c. Ambdós

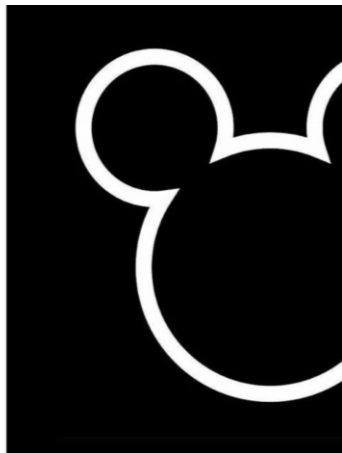
4. La melodia de la cançó “Silbando al trabajar” (Blancaneu i el set nans) la veu i la instrumentació té un timbre agut. A qui creus que representa?
 - a. Homes
 - b. Dones
 - c. Ambdós

5. La lletra de la cançó “Volaré” (Brave) parla sobre somiar amb veure el món. Aquesta acció és pròpia de:
 - a. Homes
 - b. Dones
 - c. Ambdós

6. La melodia de la cançó "Volaré" (Brave) s'identifica amb:
- a. Homes
 - b. Dones
 - c. Ambdós
7. La lletra de la cançó "A la luz del Sol" (Brave) parla sobre l'amor d'una filla cap a sa mare. L'amor és cosa de:
- a. Homes
 - b. Dones
 - c. Ambdós
8. Creus que hi ha lletres de cançons que solament són per a homes?
- a. Sí
 - b. No
 - c. No hi ha lletres ni per a homes ni per a dones
9. Creus que hi ha lletres de cançons que solament són per a dones?
- a. Sí
 - b. No
 - c. No hi ha lletres ni per a homes ni per a dones
10. Una música suau i dolça és de _____.
- Una música forta i greu és de _____.
- a. Dona. Home
 - b. Home. Dona
 - c. Ambdós. Ambdós

Annex 3. Bloc de material i activitats per a la intervenció pràctica

DESMONTEM
DISNEY



1.

2.

VOCABULARI

Abans de realitzar les activitats, és necessari tindre clar els següents conceptes:

Què és el masculisme?

Què és la
igualtat de gènere?



ACTIVITATS

1 - A partir dels vídeos visualitzats, relaciona les imatges amb les característiques de cada element:

LLETRA

El treball de netejar la casa és tant per a homes com per a dones.

El treball en una mina pot ser per a homes com per a dones.



MÚSICA

La instrumentació té un timbre greu per resaltar l'esforç del treball masculí.

La instrumentació té un timbre agut per resaltar la sensibilitat de la dona.

3.

4.



2 - A partir dels vídeos visualitzats, escriu si aquestes afirmacions són V (vertaderes) o F (falses). Després, digues el per què de la teua elecció.

- 1 "Volare" i "A la luz del Sol" parlen sobre somiar i estimar. Aquestes accions són pròpies de:
 - a. Solament de dones, ja que si un home somia i/o estima es considera una persona sensible i dèbil.
 - b. Tant com una dona com un home pot somiar i/o estimar, i no el/la fa menys persona que una altra que no ho fa.
- 2 En la música de les dues cançons:
 - a. S'utilitzen instruments i timbres (agut/greu) que varien segons el que va cantant la protagonista.
 - b. Encara que el timbre varia, com canta una dona diguem que les cançons són de xica. Si cantara un home, les cançons serien d'home.

3 - Entre l'estrena de la pel·lícula "Blancaneu i els set nans" i "Brave" hi ha una diferència de 78 anys. Escriu les diferències que has trobat entre les cançons de la primera pel·lícula i les de la segona: la lletra, els instruments, rols de la dona i els rols de l'home, etc.



1937

2015



.....

.....

.....

.....

5.

6.

SOLUCIONS

1 - A partir dels vídeos visualitzats, relaciona les imatges amb les característiques de cada element:

LLETRA

El treball de netejar la casa és tant per a homes com per a dones.

El treball en una mina pot ser per a homes com per a dones.



MÚSICA

La instrumentació té un timbre greu per resaltar l'esforç del treball masculí.

La instrumentació té un timbre agut per resaltar la sensibilitat de la dona.



2 - A partir dels vídeos visualitzats, escriu si aquestes afirmacions són V (vertaderes) o F (falses). Després, digues el perquè de la teua elecció.

1 "Volaré" i "A la luz del Sol" parlen sobre somiar i estimar. Aquestes accions són pròpies de:

- a. Solament de dones, ja que si un home somia i/o estima es considera una persona sensible i dèbil. **F**
- b. Tant com una dona com un home pot somiar i/o estimar, i no el/la fa menys persona que una altra que no ho fa. **V**

2 En la música de les dues cançons:

- a. S'utilitzen instruments i timbres (agut/greu) que varien segons el que va cantant la protagonista. **V**
- b. Encara que el timbre varia, com canta una dona diguem que les cançons són de xica. Si cantara un home, les cançons serien d'home. **F**

7.

Annex 4. Taula de resultats pre i post test

RESULTATS GENERALS DEL PRE I POST TEST

PRE-TEST				CATEGORIES	POST-TEST				
QÜESTIONS	OPCIONS	G1	G2		QÜESTIONS	OPCIONS	G1	G2	
1	a	81,8%	50%	C1 LLETRA	1	a	18,2%	0%	
	b	0%	0%			b	0%	0%	
	c	18,2%	50%			c	81,8%	100%	
3	a	4,5%	0%		3	a	9,1%	0%	
	b	13,6%	0%			b	9,1%	0%	
	c	81,8%	100%			c	81,8%	100%	
5	a	22,7%	0%		5	a	0%	0%	
	b	9,1%	0%			b	13,6%	0%	
	c	68,2%	100%			c	86,4%	100%	
7	a	0%	0%		7	a	0%	0%	
	b	72,7%	3,8%			b	0%	0%	
	c	18,2%	96,1%			c	100%	100%	
2	a	90,9%	96,1%	C2 INSTRUMENTACIÓ	2	a	36,4%	11,5%	
	b	0%	0%			b	4,5%	7,7%	
	c	9,1%	3,8%			c	59,1%	80,8%	
4	a	4,5%	0%		4	a	0%	0%	
	b	81,8%	84,6%			b	68,2%	3,8%	
	c	16,6%	15,4%			c	31,8%	96,2%	
6	a	9,1%	23,1%		6	a	0%	3,8%	
	b	72,7%	15,4%			b	0%	11,5%	
	c	18,2%	61,5%			c	100%	84,6%	
8	a	0%	34,6%		C3 PERCEPCIÓ DE LA MÚSICA EN FUNCIO DEL SEXE	8	a	0%	7,7%
	b	9,1%	15,4%				b	4,5%	19,2%
	c	90,9%	50%				c	95,5%	73,1%
9	a	40,9%	34,6%	9		a	0%	7,7%	
	b	4,5%	15,4%			b	4,5%	26,9%	
	c	54,5%	50%			c	95,5%	65,4%	
10	a	27,3%	50%	10		a	9,1%	3,8%	
	b	0%	0%			b	0%	0%	
	c	72,7%	50%			c	90,9%	96,2%	